

Aan
Van

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BFR/BBB

nota

Kamerbrief onderzoeksopzet motie Palmen/Mohandis
gelijktrekken vermogensgrenzen kwijtschelding lokale
belastingen

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2024-0000690205

Datum
23 september 2024

Opgesteld door
[REDACTED]

Samengewerkt met
FIN, IenW en SZW

Bijlage(n)
2

Aanleiding

U heeft tijdens de verdiepingssessie financiën 19 juli jl. aangegeven dat u de opzet van het onderzoek behorend bij de Nader gewijzigde motie van de leden Palmen (NSC) en Mohandis (GroenLinks-PvdA) over het volledig gelijktrekken van de vermogensnormen¹ graag ziet alvorens het onderzoek wordt aanbesteed.

We hebben u toen geïnformeerd dat deze onderzoeksopzet middels een brief zal worden gedeeld met de Kamer. Verder hebben we u toen aangegeven dat u in deze brief dan tevens zal reageren op het verzoek van de Vaste Commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) van de Tweede Kamer van 21 mei jl. om een deel van de motie reeds uit te voeren.

Geadviseerd besluit

- Instemmen met de bijgevoegde onderzoeksopzet getiteld "Vermogensnormen kwijtschelding lokale belastingen".
- Instemmen met en ondertekening van de bijgevoegde Kamerbrief getiteld "Onderzoeksopzet motie Palmen en Mohandis gelijktrekken vermogensgrenzen kwijtschelding lokale belastingen", waarin u de onderzoeksopzet met de Kamer deelt.

Ter informatie:

- De Kamerbrief is ambtelijk afgestemd met het ministerie van Financiën, het ministerie van SZW en het ministerie van IenW en ligt parallel voor bij de minister van IenW.
- De onderzoeksopzet is ambtelijk afgestemd met het ministerie van Financiën, het ministerie van SZW, ministerie van IenW, de VNG en de Unie van Waterschappen.

Kern

- Op 23 april jl. heeft de Kamer de Nader gewijzigde motie van de leden Palmen (NSC) en Mohandis (GroenLinks-PvdA) over het volledig gelijktrekken van de vermogensnormen aangenomen².

¹ Kamerstukken II, 2023/24, 24 515, nr. 761

² Kamerstukken II, 2023/24, 24 515, nr. 761

- De motie verzoekt de regering:
 - 1) de Kamer te informeren over de wettelijke mogelijkheden en implicaties voor het volledig gelijktrekken van de vermogensgrenzen, en daarbij de maatschappelijke baten van de preventieve werking van een financiële buffer mee te nemen; en
 - 2) de Regelingen in afwachting van het onderzoek overeenkomstig de resultaten uit dit onderzoek zo spoedig mogelijk te bepalen dat de vermogensnorm voor kwijtschelding mogelijk verruimd kan worden tot maximaal de vermogensnorm in de Participatiewet.
- Om invulling te geven aan het eerste deel van deze motie laat u het onderzoek "Vermogensnormen kwijtschelding lokale belastingen" uitvoeren. Met deze brief deelt u de onderzoeksopzet "Vermogensnormen kwijtschelding lokale belastingen" met de Kamer.
- Tevens reageert u in deze brief op het verzoek van de Vaste Commissie voor SZW van de Tweede Kamer van 21 mei jl. om het deel van de motie aangaande "de Regelingen aan te passen en daarin te bepalen dat de vermogensnorm voor kwijtschelding verruimd kan worden tot maximaal de vermogensnorm in de Participatiewet" reeds uit te voeren.
- Uw voorganger heeft de Kamer in zijn Appreciatie van de motie van 23 april jl.³ laten weten dat: "Het feit dat de leden Palmen en Mohandis nu eerst een onderzoek willen en vervolgens op basis van de resultaten van dit onderzoek zo spoedig mogelijk aanpassing van de Regelingen willen, doet recht aan de beleidsvraagstukken genoemd in mijn brief van 25 maart jl.⁴. De appreciatie van deze Nader gewijzigde motie is oordeel Kamer."
- Het advies is aan de lijn van uw voorganger vast te houden, eerst onderzoek en dan pas aanpassing bezien, gezien de beleidsvraagstukken die spelen bij de ophoging van de vermogensnorm, welke zijn genoemd in de oorspronkelijk appreciatie van uw voorganger van 25 maart jl.⁵. Zie voor meer informatie hierover, het kopje toelichting van deze nota.
- De Kamer zal naar verwachting in de eerste helft van 2025 nader over het onderzoek kunnen worden geïnformeerd.

Onze referentie

2024-0000690205

Datum

23 september 2024

Toelichting

- In de Appreciatie op motie van de leden Palmen en Mohandis⁶ van 25 maart jl.⁷ zijn door uw voorganger de volgende beleidsvraagstukken benoemd:
 1. **Harmonisatie: waarmee?** De aard van de algemene bijstand verschilt wezenlijk van de aard van lokale heffingen. Mensen betalen lokale belastingen, omdat ze gebruik maken of profijt hebben van voorzieningen. De algemene bijstand daarentegen is een vangnet bedoeld om in het basale levensonderhoud te kunnen voorzien. Het al dan niet recht hebben op de algemene bijstand heeft dan ook een andere impact voor mensen dan het al dan niet moeten betalen van de lokale belastingen.
 2. **In hoeverre kan en wil het Rijk iets opleggen aan gemeenten en waterschappen?** Gemeenten en waterschappen heffen belastingen om in eigen middelen te voorzien. Zij kunnen van de belastingen die zij heffen gehele of gedeeltelijke kwijtschelding verlenen. Gemeenten en waterschappen zijn niet verplicht en kunnen ook niet worden verplicht om

³ Kamerstukken II, 2023/24, 24 515, nr. 759

⁴ Kamerstukken II, 2023/24, 24 515, nr. 754

⁵ Kamerstukken II, 2023/24, 24 515, nr. 754

⁶ Kamerstukken II, 2023/24, 24 515, nr. 742

⁷ Kamerstukken II, 2023/24, 24 515, nr. 754

kwijtschelding te verlenen en/of een hogere vermogensnorm toe te passen. Als het Rijk dit wel verplicht wil opleggen dan geldt voor gemeenten artikel 2 van de Financiële-verhoudingswet en dient, in zoverre het de gemeenten raakt, te worden aangegeven op welke wijze de gedeerde inkomsten worden gedekt. Voor waterschappen geldt dat zij hun taken bekostigen uit het eigen belastingstelsel. Dit zal dan een toename van de belastingdruk betekenen voor de ingezetenen van een waterschap die geen kwijtschelding ontvangen.

3. **Werken loont minder.** Het gelijktrekken van de vermogensnormen zal ertoe leiden dat meer mensen kwijtschelding ontvangen. Mensen die eerder geen kwijtschelding kregen doordat ze te veel vermogen hadden, komen bij ruimere vermogensnorm wel voor kwijtschelding in aanmerking. Voor meer mensen zal dus gelden dat aan het werk gaan of meer werken, inhoudt dat zij weer lokale belastingen moeten gaan betalen oftewel (meer) werken wordt voor een grotere groep minder lonend.
4. **Wie betaalt de rekening?** De belastingdruk voor degenen die geen kwijtschelding hebben zal toenemen, tenzij de gemeenten en waterschappen de belastingen niet verhogen. Dan zullen er in de uitvoering keuzes moeten worden gemaakt of het Rijk moet de terugval in inkomsten compenseren. In het laatste geval moet de motie van dekking worden voorzien.
 - Rijksbreed wordt ambtelijk gewerkt aan harmonisatie van begrippen zoals het inkomensbegrip.
 - Rijksbreed wordt onderzocht of regelgeving om in aanmerking te komen voor (bijstands)uitkeringen, toeslagen en kwijtschelding eenvoudiger kan.

Onze referentie

2024-0000690205

Datum

23 september 2024

Politieke context

Op 23 april jl. is de Nader gewijzigde motie van de leden Palmen en Mohandis over het volledig gelijktrekken van de vermogensgrenzen kwijtschelding lokale belastingen en algemene bijstand aangenomen. De motie verzoekt de regering de Kamer te informeren over de wettelijke mogelijkheden en implicaties voor het volledig gelijktrekken van de vermogensgrenzen, en daarbij de maatschappelijke baten van de preventieve werking van een financiële buffer mee te nemen, en verzoekt de regering, de Regelingen in afwachting van het onderzoek overeenkomstig de resultaten uit dit onderzoek zo spoedig mogelijk te bepalen dat de vermogensnorm voor kwijtschelding mogelijk verruimd kan worden tot maximaal de vermogensnorm in de Participatiewet.

In de procedurevergadering van de Vaste Commissie voor SZW van de Tweede Kamer van 21 mei jl. is gesproken over de Appreciatie op de motie van de leden Palmen en Mohandis over het volledig gelijktrekken van de vermogensgrenzen kwijtschelding lokale belastingen aan de vermogensgrenzen van de Participatiewet. De commissie verzoekt u het deel van de motie waarin staat "verzoekt de regering de Regelingen aan te passen en daarin te bepalen dat de vermogensnorm voor kwijtschelding verruimd kan worden tot maximaal de vermogensnorm in de Participatiewet" reeds uit te voeren.

Chronologie:

- 28 februari 2024 Motie van de leden Palmen en Mohandis over de vermogensgrenzen van lokale belastingen gelijkstellen aan de vermogensgrenzen van de Participatiewet⁸.

⁸ Kamerstukken II, 2023/24, 24 515, nr. 742

- 25 maart 2024 Appreciatie op motie van de leden Palmen en Mohandis over de vermogensgrenzen van lokale belastingen gelijkstellen aan de vermogensgrenzen van de Participatiewet⁹.
- 17 april 2024 Informeel ambtelijk overleg van BZK, FIN, IenW en SZW met de leden Mohandis en Palmen over de motie.
- 23 april 2024 (met 125 stemmen voor aangenomen) Nader gewijzigde motie van de leden Palmen en Mohandis over de Kamer informeren over de wettelijke mogelijkheden en implicaties voor het volledig gelijktrekken van de vermogensgrenzen (t.v.v. 24515-760)¹⁰.
- 23 april 2024 Appreciatie van de Nader gewijzigde motie van de leden Palmen en Mohandis over de vermogensgrenzen van lokale belastingen gelijkstellen aan de vermogensgrenzen van de Participatiewet¹¹.
- 21 mei 2024 Verzoek Vaste Commissie voor SZW betreffende uitvoering motie Palmen en Mohandis.

Onze referentie
2024-0000690205

Datum
23 september 2024

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief onderzoeksopzet motie Palmen en Mohandis gelijktrekken vermogensgrenzen kwijtschelding lokale belastingen	meezenden
2	Bijlage onderzoeksopzet bij de Kamerbrief onderzoeksopzet motie Palmen en Mohandis gelijktrekken vermogensgrenzen kwijtschelding lokale belastingen	meezenden
3	Nader gewijzigde motie van de leden Palmen en Mohandis over de Kamer informeren over de wettelijke mogelijkheden en implicaties voor het volledig gelijktrekken van de vermogensgrenzen (t.v.v. 24515-760) (Kamerstukken II, 2023/24, 24 515, nr. 761)	niet voor verzending

⁹ Kamerstukken II, 2023/24, 24 515, nr. 754

¹⁰ Kamerstukken II, 2023/24, 24 515, nr. 761

¹¹ Kamerstukken II, 2023/24, 24 515, nr. 759

4	Appreciatie van de motie van de leden Palmen en Mohandis over de vermogensgrenzen van lokale belastingen gelijkstellen aan de vermogensgrenzen van de Participatiewet (Kamerstukken II, 2023/24, 24 515, nr. 759)	niet voor verzending
5	Appreciatie op motie van de leden Palmen en Mohandis over de vermogensgrenzen van lokale belastingen gelijkstellen aan de vermogensgrenzen van de Participatiewet (Kamerstukken II, 2023/24, 24 515, nr. 754)	niet voor verzending
6	Verzoek betreffende uitvoering motie Palmen en Mohandis (Kamerstuk 24515, nr. 760)	niet voor verzending

Onze referentie
2024-0000690205

Datum
23 september 2024